

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus XCIX. De negotiatione Clericis prohibita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

imò & intra annum dare potest litteras testimoniales de vita, moribus, & doctrina, quia tales litteræ non sunt litteræ Dimissoriae, cum non contineant licentiam Ordines suscipiendi, prout tamen illam continent Dimissoriae, sed solum testimonium de vita, & moribus &c.

CASUS XCIX.

De negotiatione Clericis prohibita.

FAustinus Parochus cum Beneficium habeat valde tenue, & insufficiens ad congruam sustentationem, pecunias paucas, quas ex redditibus Beneficii, & aliis rebus à se emptis, & venditis acquirit, tradit Fausto mercatori cognato suo, ut iisdem negotietur, & ut sic & ipse lucrum aliquod inde percipiat.

QUÆR. I. An, & quomodo peccet Faustinus Parochus negotiando per Faustum cognatum suum?

QUÆR. II. An graviter peccet una solum, alterave vice negotiando per se ipsum?

QUÆR. III. An Clericus non habens, unde honestè vivat, licitè negotietur?

588 **A**Nte resolutionem hujus Casus notandum est, duplicem esse negotiationem, unam scilicet strictè ac propriè dictam, alteram impropiè, & latè sumptam. Hæc posterior est illa, quâ aliquid emitur, ut per industriam, artem, vel laborem res in aliam formam mutata, aut melior reddita, vendatur. Negotiatio verò propriè dicta, & de qua hîc quæritur, illa est, quâ res aliqua emitur eò animo, & intentione ut integra, & non mutata cum lucro vendatur, quæ negotiatio, licet intrinsecè

fecè mala non sit, sed indifferens, inò utilis Reipublicæ, si debito modo fiat; est tamen valde periculosa ob fraudes, aliæque inconvenientia, & peccata, quæ in hac solent intervenire, & idcirco hæc negotiatio Clericis, & Religiosis severè interdicitur, *C. consequens dist. cap. final. de vit. & honest. Cleric. C. sed neque 88. dist. Clementina 1. eod. tit. C. negotiatorem 9. C. secundum, ne Clerici, & Monach. C. placuit, 21. q. 3. C. Canonum 14. q. 4.* Pœnæ autem, quæ hisce negotiatoribus imponuntur, sunt Excommunicatio, Suspendio, Depositiō, quæ tamen, ut probat cum aliis Molina *D. 342.* non sunt latæ sententiæ, sed ferendæ: quas, & alias pœnas innovat Trident. *Sess. 22. c. 2.* Præterea Clerici negotiationem propriè dictam exercentes amittunt duplex privilegium; Primò enim amittunt immunitatem à vectigalibus, gabellis, & portoriis Magistratui laico solvendis de rebus negotiationi subjectis, & per eam acquisitis, *Clem. fin. & C. quamquam 4. de censib. in 6.* & quidem etiam si non præcesserit trina admonitio, ut tenet communior cum Molina *citt. D. 342.* Sanch. Felin. & aliis; ipsa verò bona per negotiationem acquisita, si quæ post obitum Clerici negotiatoris extant, tanquam spolia ad Fiscum, seu Cameram Apostolicam devolvuntur ex Constit. Pii IV, quæ incipit, *Decens.*

Secundò, amittunt privilegium Immunitatis à tributis Magistratui laico solvendis de suis bonis patrimonialibus, siquidem termoniti ab Episcopo non destiterint ab exercenda negotiatione, *C. fin. de vit. & honest. Cleric.*

Ratio autem severæ prohibitionis Clericis, & Religiosis factæ, est, quia hæc negotiatio dedecet Statum Clericalem, & Religiosum, utpote quæ personas Ecclesiasticas specialiter ad agendum, & conversandum cum Deo obligatas, & obeundis rebus divinis deputatas in innumeras distrahit curas, & sollicitudines, & plurimis fraudum, & injuriarum periculis exponit. Unde & Apostolus ait: *Nemo militans Deo implicat se negotiis Secularibus.*

Porrò hanc prohibitionem, quatenus concernit solos Clericos, limitat communis DD. apud Lug. *D. 26. S. 3.* & Palaum, extenditque ad solos Clericos, qui sacris Ordinibus sunt initiati, vel beneficium habent Ecclesiasticum; non verò ad Minoristas, nullum habentes beneficium, eò quòd negotiatio respectu istorum, qui ad nuptias, & statum laicalem transire possunt, non ita indecens videatur, ac censetur, quod desumitur ex *C. multa, & C. Clerici 1. de postuland.* His notatis, ac præmissis.

Ad

590 Ad 1. Q. responsio pendet ex eo, an Clerici, & Religiosi negotiationem sibi prohibitam exercere possint mediata, & per alios? Ubi negativam sententiam tenent Ugolin. Megal. Ricc. & Salzedo apud Dianam tom. 1. tr. de contract. Resol. 72. quia juxta Regulam 72. in 6. quod quis per se ipsum non potest facere, neque per alium potest.

591 Verum affirmativam sententiam recte defendunt Molina D. 342. Lugo D. 26. Sect. 4. Less. l. 2. de just. c. 21. n. 6. Laym. l. 3. tr. 4. c. 17. Haun. tom. 4. de J. & J. tr. 10. n. 285. Turrian. 2. 2. tom. 2. D. 59. dub. 2. n. 3. alique communiter, docentes Clericum sic negotiantem nec graviter delinquere, nec penas incurrere in negotiatores in jure Statutas, modo Clericus totam curam relinquat laicis, ita ut solam pecuniam ipse exponat, laici vero operam, & industriam apponant. Ratio est, quia leges negotiationem Ecclesiasticis prohibentes de illis duntaxat negotiatoribus loquuntur, qui negotiantur per se ipsos, in quos solos latae sunt poenae in jure sancitae, ut colligitur ex Clement. 1. de vita, & honest. Cleric. Et ratio ulterior est, quia incommoda illa, & inconvenientia, propter quae Clericis negotiatio prohibetur, non sequuntur ex negotiatione per alios exercenda; nam sic per alios ne-

gotiando non impediuntur a divinis officiis rite obeundis, aliisque sacris functionibus peragentis, nec sic se immiscent negotiis, & curis saecularibus, neque se committunt periculis peccandi, quae mercatura secum afferre solet.

Nec obstat citt. Regula 72. in contrarium supra relata, utpote quae duntaxat intelligenda est de iis, quae sunt intrinsece mala; de iis vero, quae mala sunt extrinsece ob prohibitionem tantum pro casu, quo ratio prohibitionis non cessat; prout tamen cessat in praesenti talis ratio prohibitionis, utpote quae est impedimentum, & distractio a Divinis, & S. functionibus, indecentia, & pericula inde peccandi, quae omnia per negotiationem per alios exercendam cessant in personis Ecclesiasticis, ut dictum est supra.

Dixi supra Clericum per alios negotiantem non delinquere graviter; nam an non saltem leviter peccet, magis est controversum. Peccatum esse veniale affirmant Molin. citt. Malderus, Rebell. & alii. Lugo vero Less. Turrian. Fill. & alii: censent, spectato jure positivo, nullum esse peccatum, idque consequenter, & melius; nam si leges Canonicae de hoc etiam casu loquuntur, peccatum erit grave; si vero

si verò non loquuntur, neque peccatum veniale erit. Unde si aliqua culpa in hoc intervenit, hæc erit propter indecentiam contra legem naturæ, & reverentiam ipsius Statûs ratione scandali. Ex his patet quoque responsio ad 1. Q.

592 Ad 2. Q. Clericos, & Religiosos negotiando negotiatione propriè dicta per se peccare mortaliter, docet communis DD. cum Molina l. c. & Lug. l. c. n. 24. contra Cajetanum *V. Clericus*, id, quod patet ex pœnis censurarum in ejusmodi negotiatores Statutis. An autem Clericus una solùm, alterave vice negotiando peccet mortaliter dubium, & controversum est: Ubi non nulli apud Azor 2. tom. l. 8. c. 2. q. 5. censent semper peccatum esse grave, etsi semel solùm, vel iterum negotiatio exerceatur in materia gravi.

593 Sed communior, ac verior sententia negat, unam, alteramve emptionem ad lucrandum factam peccatum esse mortale, secluso scandalo, vel nisi negotiatio fortè esset in maxima Summa, & quantitate. Ita Lugo l. c. Barbof. in c. 6. b. 4. n. 2. Palao n. 16. Pelliz tom. 1. tr. 6. c. 10. Haun. l. c. n. 281. Less. dub. 2. n. 4. Turrian. l. c. n. 4. Filliuc. t. 2. tr. 35. c. 1. q. 8. Salas dub. 2. n. 4. dicens non delinqui graviter ab illo Clerico, P. Leonardelli Soc. Jesu,

rico, qui semel, vel iterum libros, Cruces, & Reliquiaria occultè emit, ut carius vendat. Mulder; Diana, aliæque, excusantes Clericum ratione parvitatæ materiæ à mortali, qui, secluso scandalo, semel, atque iterum tantùm negotiationem exercuit. Ratio autem communioris sententiæ est, quia negotiator non ab uno, vel altero, sed à frequentatis actibus dicitur, ipsaque jura, quæ mercaturam, seu negotiationem prohibent, loquuntur ferè semper de Clericis exercentibus negotiationem, eique insistentibus, & ex negotiatione victum quærentibus, quæ omnia non verificantur de uno, alterove actu, sed frequentiam important.

Dixi suprâ negotiando negotiatione propriè dicta; nam impropiè dicta Clericis, & Religiosis non prohibetur: Hinc illicitum non est Clericis emere pecora, aliæque animalia, in propriis pascuis alenda, & postea vendenda, quia fructus suorum prædiorum, vel agrorum vendunt, neque hæc est negotiatio propriè dicta, sed potius artificium, & industria pertinens ad œconomiam domûs. Unde non prohibentur ex frumento de propriis agris collecto pinsere panes, & vendere, praxare cerevisiam, de uvis suarum vinearum exprimere vinum, & vendere, modò id non faciant per se ipsos. Item emere boves, equos, aliæque animalia

pro cultura suorum agrorum, etiam cum animo ea postea revendendi, vel empta sine animo vendendi, postea oblata occasione opportuna carius vendere, ut notant, citt. DD. quia negotiari non est solum emere, & carius vendere, sed emere eo fine, & animo, ut carius, & cum lucro vendas, & hinc casu, quo Clericus aliquid pro se, vel suorum necessitate, aut utilitate emit, si uti illò ex quacumque causa non velit, vel non possit, vel si quid post usum remaneat, potest sine metu incurrendi aliquam pœnam vendere pretio etiam majore, si tamen sit pretium justum, & tunc currens.

594 Ad 3. Q. An Clericus non habens sufficientem sustentationem licitè negotietur? R. si non habeat, unde decenter sustentetur, nec alius honestior modus suppetat victum sibi comparandi, licitè utique ad negotiationem exercendam recurrit, ut notat S

Thom. 2. 2. q. 187. cum Gloss. in can. negotiatorem citt. & communi aliorum. Et ratio est, quia necessitas legem non habet, & leges Ecclesiasticæ non obligant cum gravi incommodo, & rationabili necessitate urgente, ut constat ex aliis legibus Ecclesiasticis: Unde infert Molina, Religiosos illos, qui in Brasilia Regione Gentilium conversioni intenti rebus multis ex Hispania ad suam sustentationem indigent, neque pecuniæ ipsis suppetunt, quas pro iis comparandis in Hispaniam mittant, posse alias merces submittere, quarum copia ibi est, ut earum pretio necessaria in Hispania sibi comparent, & procurent, quia, inquit, in tali casu locum habet Epykia, ne ex victus defectu desint operarii necessarii ad illam vineam excolendam. Id, quod sapius imò etiam nuper contigit, ubi maxima copia ejusmodi mercium ex Mexico hunc in finem in Germaniam submissa est.

